

Kwaliteitskaart: Schoolveiligheidsplan

KMS

Verantwoordelijke: Directie

Versie: 1.0

Voor wie: Iedereen

Herzieningsfrequentie: Eens per jaar

Doel van de kaart

Alle leerlingen van de Schoolwerkplaats horen zich in hun schoolperiode veilig te voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Ons pedagogische klimaat is een voorwaarde om tot leren en ontwikkelen te komen. Door regels en afspraken concreet te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. De school heeft een veiligheidsbeleid beschreven dat bestaat uit een samenhangende set van maatregelen. Het beleid is gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten.

- De kwaliteitskaarten bieden een overzicht van de maatregelen die wij nemen om de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen te garanderen.
- Er staat beschreven welke monitor wij gebruiken om de beleving van veiligheid en het welbevinden van de leerlingen te meten.
- Wij hanteren de meldcode Huiselijk geweld en komen onze verplichtingen na rond het melden, overleggen en aangifte doen van zedenmisdrijven.
- De communicatie met ouders is erg belangrijk voor ons, zij denken mee, beslissen mee en doen mee in de invulling van het onderwijs
- Wij dragen zorg voor een doeltreffende verwerking van interne en externe signalen en klachten in een klachtenregeling. Onze school heeft daarnaast afspraken en protocollen vastgelegd voor vormen van grensoverschrijdend gedrag of incidenten waarvoor dat wettelijk verplicht is. Deze protocollen zijn vastgelegd in de volgende kwaliteitskaarten:

1. Anti-pestprotocol
2. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
3. Protocol medische handelingen en medicijngebruik
4. Protocol seksueel grensoverschrijdend gedrag

Relatie met de visie

Fysieke veiligheid en ervaren veiligheid zijn voorwaardelijk om onderwijs te kunnen geven. Wij streven naar een warm pedagogisch klimaat waar de leerlingen gezien worden voor wat zij zijn. Binnen dit klimaat streven wij naar verbinding, vrijheid in verantwoordelijkheid en is de uniciteit van de leerlingen een uitgangspunt.

Inleiding en achtergrond

Achtergrond

Per 1 augustus 2015 is voor scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs de wettelijke bepaling over de sociale veiligheid van leerlingen op school in werking getreden. Een school is veilig als de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dat betekent dat er een veilige en positieve sfeer is op school. Het betekent ook dat de school optreedt tegen pesten, uitschelden, discriminatie, geweld en andere vormen van ongepast gedrag, en deze zoveel mogelijk voorkomt. De wet tot wijziging van onderwijswetten regelt dat scholen zich inspannen om pesten tegen te gaan en de sociale veiligheid op school verbeteren. Scholen zijn zelf verantwoordelijk voor de veiligheid op school. Dit schoolveiligheidsplan is mede tot stand gekomen naar aanleiding van de veiligheidsscan 'digitaal veiligheidsplan' van de Stichting School en Veiligheid. Na het invullen van de scan zijn we - in samenspraak met bestuur, leerkrachten en ouders – gestart met het vertalen van onze kernwaarden en visie op onderwijs(kwaliteit) naar een concreet schoolveiligheidsplan.

Wat we doen

Gezamenlijk ontwikkelen en kennis hebben van visie, kernwaarden, doelen, regels en afspraken

Binnen de Schoolwerkplaats kennen we drie kernwaarden:

1. Verbinding: met elkaar, met de omgeving en in de tijd.
2. Vrijheid in verantwoordelijkheid.
3. Oorspronkelijkheid: positieve keuzes maken, opnieuw beginnen, van elkaar leren.

Een veilige sociale omgeving is een belangrijke voorwaarde om tot leren te kunnen komen en je te kunnen ontwikkelen. Leerlingen gaan naar school om te leren. Daarnaast ontwikkelen zij er sociale competenties en leren zij omgaan met de waarden, normen en sociale omgangsnormen die er in de samenleving gehanteerd worden. Leerlingen hebben ruimte nodig om te mogen ontdekken waar grenzen liggen, om fouten te maken, om leren verantwoordelijkheid te nemen en daarop te worden aangesproken. Leerlingen moeten zich kwetsbaar kunnen opstellen, zich gezien en geaccepteerd voelen en het gevoel hebben erbij te horen. Zorgen voor sociale veiligheid gaat daarom over méér dan het tegengaan van onveiligheid. In het Actieplan sociale veiligheid op school van de PO-Raad worden aandachtspunten voor een sociaal veilig klimaat op school beschreven. Als voorwaarde voor een veilig klimaat wordt hierin genoemd:

1. Een schoolbrede aanpak waarbij meerdere met elkaar samenhangende interventies, programma's en methoden op individueel, klassikaal en schoolbreed niveau worden ingezet.
2. Duidelijke normen en waarden: een sfeer waarin harmonie en respect centraal staan. Leerlingen, personeel en ouders zijn zich bewust van de kernwaarden en de daarvan afgeleide normen en regels die in de school gelden.
3. Pedagogisch vakmanschap, wat betekent dat leraren een belangrijke rol vervullen bij het creëren van een sociaal veilig klimaat in hun klas, beginnend met groepsvorming.
4. Brede interventies passend bij visie en context. De school kan aantonen met welke interventies of welk programma zij een sociaal veilige omgeving waarborgt en maakt inzichtelijk dat de aanpak effect heeft.

Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's, audits en monitoring

Een veilige omgeving is een voorwaarde voor leerlingen om te kunnen leren en zich te kunnen ontwikkelen. De wet Veiligheid op school verplicht scholen in het primair onderwijs om te zorgen voor de sociale veiligheid van alle leerlingen. Een belangrijk element van deze wet is verplichte monitoring. Daarmee houdt onze school een actueel en representatief beeld van de beleving van de sociale veiligheid onder leerlingen, personeel en ouders. Voor meer en actuele informatie over de monitor sociale veiligheid verwijzen wij naar de kwaliteitskaart 'monitor sociale veiligheid en welbevinden van leerlingen'. De Schoolwerkplaats heeft gebruik gemaakt van de Arbocatalogus voor het primair onderwijs om te zorgen voor een gezond werkklimaat voor de medewerkers op de school. De RI&E wordt tenminste eens per vier jaar uitgevoerd. Indien er tussentijdse ingrijpende wijzigingen plaatsvinden, bijvoorbeeld bij een fusie, een verhuizing of nieuwbouw, dan wordt de RI&E eerder uitgevoerd. Voor meer en actuele informatie over de monitor sociale veiligheid verwijzen wij naar de volgende kwaliteitskaarten:

1. Medewerkertevredenheidsonderzoek
2. Arbobeleid: risico-inventarisatie en evaluatie
3. Arbobeleid: veiligheidsplan
4. Ontruimingsplan
5. Klachtenregeling

Scheppen van voorwaarden, beleggen van taken, samenwerken met ouders en externe partners

Samenwerking met ouders betekent in de Schoolwerkplaats dat ouders meedenken, meebeslissen en meedoen in de invulling van het onderwijs. Het is voor ons belangrijk om een goede vertrouwensband met de ouders op te bouwen. We kunnen de relatie met ouders als volgt typeren: gelijkwaardigheid vanuit verschillende posities. Waarom gelijkwaardig? Zowel de school als de ouders hetzelfde belang: beide willen dat het goed gaat met het kind. Ouders kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van hun kind op school. Zij kunnen ondersteunen (bijvoorbeeld thuis lezen, helpen met rekenen) en voorwaarden scheppen (ontbijten, op tijd naar bed) en hun kind(eren) aanmoedigen door belangstelling te tonen en inzet op school te stimuleren. Zowel ouders als leraren hebben een grote rol in het bij kinderen aanleren van goed gedrag en goede omgangsvormen. Als school hebben wij een

open, oprechte houding naar de ouders. Wij verwelkomen nieuwe kennis en mensen met ervaring en expertise. De Schoolwerkplaats staat open voor verbetering, dit is alleen mogelijk als er een actieve dialoog is. Deze zoeken wij daarom bewust op, door met de betrokken partijen te blijven reflecteren op de samenwerking en de wederzijdse behoeftes en belangen. Samenwerking, om processen te excelleren zowel in de ontwikkeling van de leerlingen als onze eigen professionalisering.

Positief pedagogisch handelen; ondersteunende houding, voorbeeldgedrag, verbindende relaties

Uitgangspunten positief pedagogisch handelen

De Schoolwerkplaats gebruikt de inzichten opgedaan in het traject “[expliciet maken van pedagogisch klimaat op de Schoolwerkplaats](#)” voor een geïntegreerde schoolbrede aanpak. Het heeft als doel om schoolbreed en vanuit gedeelde waarden een veilig en positief schoolklimaat te creëren dat alle leerlingen in staat stelt om optimaal te profiteren van het onderwijs. Gedurende een schooldag wordt tijdens het spelen en werken, in de klas en rondom de school aandacht besteed hoe we met elkaar, de materialen en de omgeving (natuur) omgaan. Hiervoor hebben we gedragsverwachtingen (regels en afspraken) opgesteld die gebaseerd zijn op onze drie gemeenschappelijke waarden:

1. Verbanding: met elkaar, met de omgeving en in de tijd.
2. Vrijheid in verantwoordelijkheid.
3. Oorspronkelijkheid: positieve keuzes maken, opnieuw beginnen, van elkaar leren.

Vanuit bovenstaande gemeenschappelijke gekozen waarden zijn wij voortdurend actief met het versterken van prosociaal gedrag en het voorkomen van probleemgedrag. Op verschillende plaatsen in en om de school zijn deze gedragsverwachtingen in de vorm van afbeeldingen van dieren duidelijk benoemd en visueel gemaakt.

Voorbeeldgedrag medewerkers

Bij de ontwikkeling van de identiteit, in het bijzonder de morele identiteit, blijken rolmodellen belangrijk. Deze rolmodellen zijn degenen met wie we ons identificeren om nieuwe gedragingen te leren. Onderwijs is hierdoor vanwege zijn aard niet enkel leerstofgericht, maar persoonsgericht of leerlinggericht. Op school vervult de leerkracht een belangrijke rol te vervullen in het vormingsproces, via het voorleven van de waarden die wij op school belangrijk vinden. Veel van wat kinderen leren van hun leerkrachten komt niet uit leerboeken, maar leren zij in de sociale context van de school. De leerkracht is een belangrijke bepalende factor in die sociale interactie en de regulering daarvan. Leerkrachten geven het voorbeeld van hoe je met elkaar omgaat en zorgen ervoor dat er regels en grenzen worden bepaald door de groep. Alle medewerkers voelen zich, door de bewuste keuze die zij gemaakt hebben te werken op onze school, verbonden tot de waarden van de school. Zij leven deze waarden voor aan de leerlingen, waardoor zij een rolmodel kunnen zijn voor de leerlingen.

Preventie

De Schoolwerkplaats gebruikt de inzichten opgedaan in het traject “[expliciet maken van pedagogisch klimaat op de Schoolwerkplaats](#)” voor een geïntegreerde schoolbrede aanpak. Het heeft als doel om schoolbreed en vanuit gedeelde waarden een veilig en positief schoolklimaat te creëren dat alle

leerlingen in staat stelt om optimaal te profiteren van het onderwijs. Gedurende een schooldag wordt tijdens het spelen en werken, in de klas en rondom de school aandacht besteed hoe we met elkaar, de materialen en de omgeving (natuur) omgaan. Hiervoor hebben we gedragsverwachtingen (regels en afspraken) opgesteld die gebaseerd zijn op onze [drie gemeenschappelijke waarden](#):

1. Verbinding: met elkaar, met de omgeving en in de tijd.
2. Vrijheid in verantwoordelijkheid.
3. Oorspronkelijkheid: positieve keuzes maken, opnieuw beginnen, van elkaar leren.

Op verschillende plaatsen in en om de school zijn deze [gedragsverwachtingen](#) duidelijk benoemd en visueel gemaakt. Vanuit bovenstaande gemeenschappelijke gekozen waarden zijn wij voortdurend actief met het versterken van pro sociaal gedrag en het voorkomen van probleemgedrag (waar pesten onder valt).

Signalering

Een onderdeel van de zorgplicht sociale veiligheid is dat scholen ieder jaar het sociaal-emotionele welbevinden van leerlingen monitort. Monitoring is een instrument om het veiligheidsbeleid van de school te versterken. Door het gebruik van (onder andere) de monitor sociale veiligheid, worden wij in staat gesteld om de signalen van onveiligheidsgevoelens of onveilig gedrag, waaronder pesten, bij leerlingen en personeel op te merken. Het doel van monitoring is dat wij bijtijds signaleren wanneer leerlingen zich niet veilig voelen en zo nodig maatregelen kunnen nemen tot verbetering. Op basis van de uitkomsten van de monitor kunnen wij ons gevoerde beleid rondom sociale veiligheid evalueren en waar nodig bijstellen. De Inspectie van het Onderwijs beoordeelt in het kader van het toezicht of de school de veiligheid van de leerlingen voldoende waarborgt. De wet geeft aan dat een school ervoor moet zorgen dat de monitoringsgegevens aan de inspectie beschikbaar worden gesteld, zodat zij inzicht krijgen in de feitelijke en ervaren veiligheid en het welbevinden van leerlingen. Het gaat niet om gegevens van individuele leerlingen, maar om het gemiddelde beeld van de sociale veiligheid van de school. Voor de meest actuele gegevens verwijzen wij naar de kwaliteitskaart Monitor sociale veiligheid en welbevinden leerlingen.

Borging

Onze school is niet alleen een plek waar leerlingen kennis opdoen, maar biedt ook de kans om kennis te maken met de maatschappij, met normen en waarden en sociale omgangsvormen. Binnen de grenzen en regels van een veilig schoolklimaat worden de leerlingen aangemoedigd om zich positief te ontwikkelen. Borging is een continu en cyclisch proces, ingebed in de totale pedagogische aanpak en schoolontwikkeling. Borging van een veiligheidsaanpak vraagt om meer dan het vastleggen van regels en afspraken. Het realiseren van een sociaal veilige school vraagt erom dat het (voortdurend) leeft in de hoofden en het handelen van alle betrokkenen. Het vraagt wel om speciale aandacht, maar het is een integraal onderdeel van het gehele schoolbeleid, de pedagogische aanpak, kwaliteitszorg, personeelsbeleid en schoolontwikkeling. Dat betekent dat werken aan sociale veiligheid een continu en cyclisch proces moet zijn in een lerende organisatie, met een sterk pedagogisch en waardengestuurd leiderschap en met betrokkenheid van iedereen in en om de school. Zo is het uiteindelijke doel om sociale veiligheid tot een voortdurend en vanzelfsprekend punt van aandacht te maken, in alle werkprocessen binnen onze school en met alle betrokkenen. Een proces, waarin geleerd wordt van en met elkaar, waarin men weet waar men bij elkaar van op aan kan en waarin ervaringen en incidenten

benut worden om van te leren. Daarmee wordt sociale veiligheid een integraal bestanddeel van de cycli schoolontwikkeling, kwaliteitszorg en personeelsbeleid. Concreet borgen wij dit door:

1. Onze keuze van samenhangende programma's en methoden, gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten.
2. De actieve rol die toebedeeld is aan de vertrouwenspersoon en intern begeleider van onze school om toe te zien op naleving van het veiligheidsbeleid.
3. Het gebruik van de kwaliteitskaarten op het gebied van sociale veiligheid.
4. Evaluatie van de kwaliteitskaarten - en daarmee ook de processen, programma's en methoden – vormt een integraal deel van de systematiek van kwaliteitszorg, de manier waarop wij binnen onze school werken. Deze evaluatie vindt hierdoor systematisch plaats op gezette momenten tijdens het schooljaar.

Ambitie

Concrete opbrengst

Hoe weten we dat het het gewenste effect heeft

Gerelateerde kwaliteitskaarten

